

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460526

9. Ne sede vacante aliquid innovetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61800)

Garc. de Benef. p. 9. c. 2. n. 278. Quod si jus patronatus fuerit Ecclesiasticum, concursus quidem locum habebit, sed si institutio ad Episcopum spectet, examine peracto Patronus Ecclesiasticus habebit electionem, & illum praesentabit, quem ex probatis ab Examinatoribus digniorem judicaverit. Secus, si institutio spectet ad Praelatum Episcopo inferiorem: quippe tunc Episcopus solus ex iis, qui idonei reperti sunt, digniorem eligit, quem Patronus illi inferiori Praelato praesentat. *Trident. loc. cit. si vero juris patronatus Eccles. Garc. d. c. 2. n. 262.* ubi in hanc rem plures Cardinalium declarationes adducit. Praeterea in Bulla Pii V. *Ad exequendum*, excipiuntur Parochiae, quae Monasteriis, vel aliis Ecclesiis incorporatae sunt, in quibus sola Praelati nominatio sufficit, & taliter nominatus sine concursu (praevio tamen examine, & approbatione Ordinarii) non tanquam Parochus, sed tanquam Vicarius ponendus est. *Gonzal. ad Reg. 8. Cancell. Gloss. 5. §. 3. n. 53. Barb. ad Trident. d. c. 18. n. 16.*

§. VI.

30 *Finis* collationis, seu concessionis praebendae, ac beneficii est, ut per eam Ecclesiae vacanti provideatur de Pastore, ac Beneficiario idoneo.

§. VII.

31 *Effectus* alius est collationis oblatae, alius collationis acceptatae.

Effectus collationis oblatae est, quod ea à Collatore revocari nequeat, nec beneficium, sive praesenti, sive absenti, sive ignoranti collatum, alii conferri possit, nisi id primus recuset, aut terminus ad consentiendum assignatus praeterlapsus sit. *c. si tibi absenti. 17. de Praebend. in 6.* aliter ac in donatione, quae absenti facta ante acceptationem semper retractari potest per *l. absenti. 10. ff. de Donationib. l. qui absenti. 38. ff. de Acquir. vel amit. possess.* Cujus diversitatis hanc rationem Nostri as-

signant: quod aliae donationes ex mera liberalitate, & libera donatoris voluntate depeant, hincque ante acceptationem voluntas mutari possit, quod secus in collatione beneficii Ecclesiastici, ubi conferens ratione officii sui conferre obstrictus est. Semel itaque facta collatione officio suo functus amplius poenitere nequit. *arg. l. 55. ff. de Re judic. Panormit. in c. accedens. n. 3. de Praebend. & c. publicato. col. 3. de Elect. Bartol. ad l. absenti. 10. ff. de Donat.*

Effectus collationis acceptatae est, quod eam solam, absque traditione possessionis beneficii, ejusque apprehensione in illo jus in re acquiratur. *d. c. si tibi absenti. 17. de Praebend. in 6.* Ex quo confectarium est, quod si Romanus Pontifex beneficium suae collationi reservatum alicui contulerit, iisque ante acceptationem moriatur, beneficium non fiat vacans, sed reservatio adhuc integra, & salva maneat, cum aliquin collatio beneficii reservato, & subsecuta ejus acceptatione reservatio etiam ante apprehensionem possessionis expiret. *Ludovic. Gomez in Regal. de triennali possess. q. 20. n. 2.*

TITULUS IX.

Ne Sede vacante aliquid innovetur.

SUMMARIA.

1. *Quid sit sedes vacans? Ex quibus causis inducatur sedis vacatio? 3. Qua dignitas dicatur sedes vacans? 4. Quot modis sedes vacet? 5. 6. 7. Quid Capitulum sede vacante possit circa provisionem beneficiorum? 7. usque 12. Circa jurisdictionis Episcopalis administrationem? 12. & seqq. circa rerum temporalium dispositionem.*

HActenus de concessionibus praebendae, & Ecclesiae non vacantis. Sed quia dubitari posset, num vacante Sede in hac concessionem

sione Capitulum succedat? rubrica subicitur:
ne Sede vacante aliquid innovetur.

§. I.

1 *Sedes vacans* dicitur, cum Ecclesia Cathedralis, aut Collegiata, vel Conventus Regularium, qui habent rationem Capituli, suo Antistite destituuntur. Colligitur ex *c. 1. h. t.*

§. II.

2 *Causa efficiens* Sedis vacantis sunt causae, quae vacationem inducunt; quarum praecipuae sunt obitus, seu mors naturalis Praelati: *c. susceptum. 6. de Rescript. in 6.* Mors civilis, aut diuturna absentia, ut si Episcopus a paganis, schismaticis, vel haereticis captus sit: *c. si Episcopus 3. de Supplend. neglig. Pralat. in 6. & ibi Gloss. v. nota primo. Barb. n. 12. & 13.* Libera, & spontanea resignatio a Superiore admitta: *c. nisi 10. de Renuntiati. Plena, & omnimoda translatio: c. 2. & 3. de Translat. Episc.* Quando autem vacare incipiat prior Ecclesia translata Episcopi, aut alterius Praelati: *ibid. n. 11. & 12.* dictum est: Crimen haereticis: *c. si Episcopus. 1. de Paroch. Privatio, seu amotio: c. si quis Abbas. 15. causa. 18. q. 2. c. ex literis 10. in fin. de Excessib. Pralat.* Censura suspensionis, vel excommunicationis, aut alius defectus Canonicus.

§. III.

3 *Subjectum* Sedis vacantis est ipsa Praelatura, quae vacat, nempe Episcopatus, vel alia dignitas jurisdictionem annexam habens, quae Antistite suo caret. Vacat verò Sedes, quousque novus Episcopus, aut Praelatus adeptus fuerit possessionem. *Felin. consil. 40. Hostient. in c. olim. 12. de restit. spoliat. & cum his Rebuff. in Prax. benef. p. 1. tit. de Devolut. n. 62.*

§. IV.

4 *Forma* Sedis vacantis stat in modo vacandi. Potest autem Sedes, seu Ecclesia duobus modis vacare: verè nimirum, seu proprie, quando Sedes Praelatum non habet; & interpretative, quando Sedes Praelatum quidem habet,

sed illum haereticum, excommunicatum, suspensum, aut ab hostibus captum. Bartholomaeus Cartagena *adh. 1. observ. 2.*

§. V.

Effectus Sedis vacantis est, quòd tempore Sedis vacantis nihil sit innovandum, sive faciendum in praedictum ipsius Sedis, aut Successoris; pro quo dilucidando servare possunt sequentes regulae.

Prima est: *Sede vacante Capitulum nequit conferre beneficia, quorum libera collatio jure proprio ad solum Episcopum spectat. c. illa 2. & ibi DD. h. t.* Ratio est: quia collatio ejusmodi beneficiorum numeratur inter fructus, *Gloss. in c. cum olim. 14. V. Capitulo. de Majorit. & obed.* qui Sede vacante debent fideliter custodiri, & Successori reservari. *c. cum vos 4. in fin. de Offic. Ordinar. c. hac bujus. 33. causa. 12. q. 2.*

h. Dicitur autem I. *Quorum libera collatio:* 6 quippe in collatione beneficiorum necessaria Episcopo Capitulum Sede vacante succedere, in confesso est. Hinc Capitulum Sede vacante potest instituere praesentatos, ut *supra de Instit. n. 5. demonstravimus, sicut & Abbates, aut alios Praelatos electos confirmare, ut ad tit. de Elect. n. 88. probavimus, & textus est in c. cum olim. 14. de Majorit. & obed.*

Dicitur II. *Jure proprio;* etenim an Capitulum Sede vacante ea beneficia conferre possit, quae propter negligentiam inferioris collatoris jure devoluto ad Episcopi collationem pertinent? *dissent DD.*

Negant Panorm. in *d. c. cum olim. 14. de M. & O. Zoel. h. t. n. 3. Garc. de Benef. p. 1. c. 7. n. 53. & alii complures freti textu c. illa 2. h. t. qui universaliter asserit, quòd nusquam inveniatur cautum in jure, quòd Capitulum vacante Sede fungatur Episcopi vice in collationibus praebendarum. Accedit *Regul. 2. Cancellar. & constitutio Pii V. quae incipit Sanctissimus 9. Martii 1568. edita, quibus beneficia**

scilicet omnia ad collationem Episcoporum, & Prælatorum spectantia, quæ Sede vacante conferri debent, sibi reservârunt Pontifices.

Verùm quòd Capitulum Sede vacante beneficia ad Episcopum devoluta conferre queat, docent Joan. And. in *c. quanquam. de Elect.* in 6. Lælius Zecchus *de Benef. & pension. c. 5. circa fin.* P. Engel *h. r. n. 5.* quibus accedo: tum quia beneficiorum devolutorum collatio non est fructus proprii Episcopatus, sed huic advenit per accidens, non tam in favorem Episcopi, quàm bonum Ecclesiarum, & animarum; tum quia eorum collatio, etsi nemini debita sit, exigit tamen necessitas, tam Ecclesie, cui damnosa, quàm animarum, quibus periculosa esse solet diuturna beneficiorum vacatio, ideò que licet non personam Collatarii, Ecclesie tamen, & animarum salute spectatâ, actus jurisdictionis necessariæ esse videtur, quem Capitulo permittum esse, nemo inficiatur.

Nec huic sententiæ quidquam derogat. *c. illa. 2. b. r.* quoniam econtra in *c. si Episcopus. 3. de Supplend. neglig. Pralat. in 6.* generaliter statuitur, Capitulum Episcopo mortuo, vel ab hostibus capto in temporalibus & spiritualibus ministrare, ac jurisdictionem Episcopalem exercere debere, ita ut ex dispositione hujus *cap.* Capitulum sede vacante non tantum illa locò Episcopi exercere possit, quæ specialiter in jure expressa sunt, sed vice versâ omnia posse censetur, quæ non specialiter prohibita, & excepta reperiuntur. Quod attinet *Reg. 2. Cancell. & constitut. Pii V.* ea non procedunt in Germania, quatenus derogant huic concessis privilegiis per *Concordata*, quibus Papa se Ordinariorum collationes extra casus in iis expressos nullâ reservatione, aut dispositione gravaturum pollicetur, & concordata illa tantum vim habitura asserit, quamdiu in futuro Concilio aliud non statuetur. Quamobrem in Germania beneficii devoluti collatio non ad Pontificem, sed juxta priorem sententiam ad

Episcopum, vel potius juxta nostram ad Capitulum pertinebit.

Dicitur III. *ad solum Episcopum spectat; nam 18* illa beneficia, quorum collatio communiter, & æquè principaliter ad Episcopum & Capitulum pertinet, rectè confert Capitulum Sede vacante per *c. un. b. r. in 6.* nec enim propter casum Episcopi in suo jure conferendi impediri debet. Non tamen ideo Capitulum conferre valet ea beneficia, quæ spectant ad solum Episcopum cum consensu, aut consilio Capituli. *de c. un. 8. cum verò.* Rebuff. in *Prax. Benef. p. 1. tit. de Devolut. n. 71.* Regula secunda est: *Capitulum sede vacante potest exercere ea omnia, quæ sunt Episcopalis jurisdictionis, & quæ ex justitia, vel necessitate ab ipsomet Episcopo expedienda forent juxta c. cum olim. 14. de Majorit. & obed. c. un. Eod. in 6. c. si Episcopus. 3. de Supplend. neglig. Pralat. in 6.* Rebuff. *ubi supra n. 58.* Gonzal. *ad c. 3. b. r.* Vi igitur istius jurisdictionis Capitulum Sede vacante approbat Confessarios, sicut Episcopus, qui habet territorium: Felia. in *d. c. cum olim. 14. de M. & O. Diana p. 8. tr. 4. resol. 46.* confirmat & infirmat electiones: *d. c. cum olim.* interponit auctoritatem in permutatione beneficiorum. Gloss. in *Clem. un. de Rer. permut.* Rebuff. *l. c. n. 95.* Clericis beneficiariis impertitur facultatem transeundi ad aliam diocesim. Azor. *Instit. moral. tom. 2. lib. 3. c. 37. q. 12.* & Ego *ad Tit. de Translat. Episc. sub n. 5. l. c.* nec non possit bona immobilia Ecclesie Cathedralis alienare, potest tamen alienationes, quæ fiunt ab Ecclesiis inferioribus, admittere: Panormit. in *cit. c. cum olim. q. 3.* concedit literas dimissorias, *c. cum nullus. 3. de Tempor. ord. in 6.* sed hodie ex restrictione *Trid. sess. 7. c. 10. de Ref.* intra annum non nisi arctatis ratione beneficii sive recepti sive jam recipiendi: potest Episcopo extraneo dare licentiâ exercendi Pontificalia in Ecclesia vacante. Henric. in *Sunn. lib. 10. c. 22.* Quaranta *V. Capitulum §. 14. unò &*

ea committere, quæ sunt Ordinis: Azor. d. c. 37. q. 8. facit statuta pertinentia ad totam diocesim: c. 11. c. cum olim. 14. & ibi Panormit. n. 24. de M. & O. appellationes, de quibus Episcopus jure ordinario cognosceret, recipit: Joan. Cabassut. in Theor. & Prax. jur. Can. lib. 2. c. 24. n. 28. potest excommunicare, suspendere & interdicere, sicut & absolvere, quos posset Episcopus: d. c. un. de M. & O. in 6. DD. per text. c. ad abolendam. de Hæret. & ibi Gloss. Præterea potest, imò infra octo dies debet Ecclesie viduatæ de Vicario generali, seu Officiali providere, aut prius existentem, cujus jurisdictione simul cum Episcopo interit, confirmare. Trid. sess. 24. de Reform. c. 16.

Controvertitur I. an Capitulum, vel ejusdem Vicarius sede vacante habeat potestatem, visitandi diocesim, vel certam aliquam Ecclesiam, aut Monasterium?

Joan. Monachus in c. Ecclesia de Supplend. neglig. Pralat. in 6. hanc potestatem absolute Capitulo denegat imprimis propter textum in c. obitum 16. dist. 61. ubi S. Pontifex Gregorius Barbaro vicino Episcopo visitationem iolenititer delegavit, eò quòd Sedes Episcopalis Episcopo destituta fuerit. Deinde quia Capitulum tantum est administrator necessarius, & in iis solum succedere videtur, quæ dilationem non patiuntur, quòd visitatio non pertinet.

Panormit. in c. cum olim. sub n. 2. §. sed indistinctè. de M. & O. Rebuff. in Prax. benefic. tit. de Devolut. n. 65. Rota dec. 346. n. 2. p. 1. Recent. & in Pampilonen. juris visitandi. 15. Decemb. 1623. coram Merlino. Lotter. de Re benefic. lib. 2. c. 2. n. 44. generaliter Capitulo Sede vacante visitationem, seu actum jurisdictionis Episcopalis, attribuunt, quibus suffragatur. d. c. Ecclesia. 4. de Supplend. neglig. Pralat. ubi constituitur Ecclesie Cathedrali vacanti visitatorem qui-

dem à S. Pontifice deputari posse, non verò ab alio, etiam Archi-Episcopo, nisi Capitulum in temporalibus & spiritualibus negligenter, aut perperam administret. Ex quo infert Panormit. loc. cit. posse Capitulum per se, vel per Vicarium à se constitutum visitare diocesim, ne ab Archi-Episcopo negligenter argui, & alius visitator constitui possit. Neque obstat ratio in contrarium allata, quòd Capitulum sit solum administrator necessarius; cum & ipsa visitatio non ex mero, & libero arbitrio Episcopi, sed ex necessitate juris fieri debeat per c. relata. 9. causa 16. q. 1. Trident. sess. 24. de Reform. c. 3.

Ego pro componendis his opinionibus cum Joan. Andr. in cit. c. cum olim de M. & O. concludo, non posse Sede vacante institui visitationem generalem totius diocesis, ex quo non censetur necessitas, aut periculum in mora: idque admittit etiam Azor. tom. 2. lib. 3. c. 7. q. 14. quando modica est vacatio, videlicet cum nondum annus effluxit à die & termino ultimæ visitationis, aut quando probabiliter creditur successor brevi futurus: contra posse ex probabili causa, vel suspitione institui visitationem specialem certæ Ecclesie, vel inquisitionem in certas personas diffamatas, siquidem hoc officium administratoris in spiritualibus exigere videtur. Et hanc distinctionem suo quoque calculo dignatur Gloss. in c. 1. de Hæret. ac in nostris partibus recepta consuetudo comprobatur.

Controvertitur II. Utrum Capitulum, vel Vicarius à Capitulo constitutus Sede vacante possit dispensare, vel absolvere in calibus, quibus ipse Episcopus posset?

Posse Sede vacante dispensare Capitulum, & locò illius Vicarium in omnibus casibus, in quibus ratione Episcopalis jurisdictionis Episcopus dispensare poterat, ut in votis, in petitione debiti, in Natalibus, ut illegitimus ad Minores Ordines, aut ad beneficium simplex pro-

promoveri queat, cum communi docet Barbol. de Canon. c. 42. num. 81. item succedere Capitulum Sede vacante in facultate dispensandi super omnibus irregularitatibus, & suspensionibus in quibus potest Episcopus juxta Trident. sess. 24. c. 6. de Reform. tradit Garc. de Benefic. p. 5. c. 7. n. 40. cum pluribus citationibus Theologis, quam Canonistis: partim quia Capitulum succedit in iis, quæ Episcopo competunt jure communi, quæque spectant, ad jurisdictionem ordinariam, uti hæc potestas dispensandi & absolvendi: partim quia certi juris est, Capitulum sede vacante posse absolvere ab omni excommunicatione, sive à jure, sive ab homine lata, nisi specialiter à Sede Apostolica prohibeatur. c. un. de M. & O. in 6. ergo idem dicendum de aliis absolutionibus, & dispensationibus quibuscumque ex paritate rationis.

Ego cum hac sententia transeo, si legitima causa subfit, propter quam dispensatio, vel absolutio sit quasi de jure debita, vel sine periculo notabilis damni, aut scandali differri nequeat, sicut absolutio ab excommunicatione arg. c. ut constituitur. 25. c. Domino sancto. 28. junctâ Gloss. in V. necesse dist. 50. Aliud verò existimem, si differri commodè possit, & nulla urgens causa interveniat: cum enim tunc sit mera gratia, in illa Capitulum Sede vacante non succedit. Nicol. Rodriguez de Potest. Capituli Sede vac. tr. 1. q. 15. num. 17. & communiter alii.

11. *Convertitur III.* Anne Capitulum Sede vacante etiam ea facere, vel prætere posse, quæ defuncto Episcopo ex consuetudine, aut jure speciali competebant? Prius affirmo: quandoquidem cæteris paribus Capitulum non minus succedit in iis, quæ ex consuetudine, quam quæ ex jure scripto Episcopus poterat: quia etiam quæ ex consuetudine ad Episcopum spectant, ex jurisdictione & potestate ordinaria fiunt, cum consuetudo æque juris

communis species sit, atque jus scriptum per §. constat. 3. Instir. h. r. Unde si ex consuetudine Episcopus debuit interesse alicui electioni in certa Ecclesia, mortuo Episcopo non poterit eligi irrequisito Capitulo, quidquid contradicat Hostiensis in c. scriptum 40. de Elect. Posterius & quantum ad ea, quæ Episcopus jure speciali, scilicet ex privilegio speciali, aut ex speciali delegatione poterat, nego, quòd in iis Capitulum succedat: quia privilegium & specialis commissio non excedunt personam, cui dantur arg. c. potissimi 17. §. si eundem causa 7. quest. 1. c. sanè. 9. de Privilegiis. l. 57. ff. Mandati. Unde Capitulum, vel ejus Vicarius non potest visitare Monasteria Monialium exempta, cum Episcopus hæc potestate polleat, non quæ Episcopus, ac Ordinarius, sed quæ Delegatus Sedis Apostolicæ juxta Clem. 2. de Statu Monach. Trident. sess. 25. de Regularib. c. 5.

Tertia regula esto: Quamvis sede vacante rerum temporalium administratio ad Capitulum transeat, ea tamen facere prohibetur, quæ Ecclesia, aut Episcopi defuncti Successori præjudicare possunt; ut satis colligitur ex rubr. h. r. & c. 1. Eod. ubi dicitur: Episcopali Sede vacante non debet aliquid innovari, cum non sit, qui Episcopale jus tueatur: sive quia tunc Ecclesia defensore caret. Panormit. ad rubr. h. r. ubi ait: valere argumentum à rubro ad nigrum.

Et ideo I. Capitulum Sede vacante nihil alienare potest, & si contrafaciat à Successore contractus rescindi, & alienata revocari possunt. c. si qua 42. causa 12. q. 2. Per quod tamen Capitulo non interdicitur alienationes necessariae: ita namque sine alterius licentia, vel Superioris autoritate liberè distrahere potest res, & fructus, qui servando perirent, aut sine magnis impensis reservari nequeunt: Panorm. in c. 1. n. 7. h. r. Item potest ex fructibus & redditibus Ecclesie fo. vere mercedes

ministorum, & Officialium Episcopi, uti etiam debita à defuncto Episcopo pro utilitate Ecclesiæ contracta: Nec redditus Ecclesiæ vacantis præcisè Successori in Episcopatu reservare jubetur, sed disjunctivè, vel inutilitatem Ecclesiæ expendere, vel futuro Episcopo reservare. *c. quia sæpe contingit 40. & ibi DD. de Elect. in 6.* Imò si justa necessitas exigat, potest Capitulum mutuum accipere, & per hoc Ecclesiam, ac futurum Episcopum obligare. *Gloss. in c. cupientes. 16 §. ad hoc Eod. in 6.* Quod saltem eo in casu approbat *Gutierrez Canon. 99. lib. I. c. I. n. 132.* quo periculum in mora est, & Superioris autoritas commodè requiri non potest. Bona verò immobilia non tantum Capitulum, seu administrator necessarius, alienare nequit, sed nec ille, cui à Sede Apostolica plena & libera administratio vacantis Ecclesiæ Cathedralis commissa est, *c. is, cui 42. de Elect. in 6.*

14 Et ideo II. Capitulum iudicium de bonis, ac iuribus vacantis Ecclesiæ Cathedralis nec inchoare, nec à defuncto Episcopo ceptum prosequi potest, sive agendo, sive defendendo *per c. constituti. 3. c. fin. & ibi. Panormit. b. t.* nisi magna necessitas urgeat: sicut enim in casu magnæ, & notoriæ necessitatis Capitulum vacante Sede res Ecclesiæ potest alienare juxta *Gloss. in c. si quæ. 42. causâ. 12. q. 2.* ita potest etiam in iudicio litigare; cum qui alienare, rem quoque in iudicio deducere valeat. *arg. l. 7. §. 2. ff. de Jure delib. Glossa. in c. edoceri. V. debeant. de Rescript.*

15 Et ideo III. Capitulum, aut Oeconomi ab eo constituti tenentur conficere inventarium rerum ab Episcopo relictarum, & de redditibus Ecclesiæ obtinentibus futuro Episcopo reddere rationem instar Tutorum, vel Curatorum, vel aliorum, qui negotia aliena gerunt, aut res non suas administrant. *Trident. sess. 24. de Reform. c. 16. Covar. de Testam. c. 12. n. 5.* optimâ ratione: quia naturali æquitati

conveniens est, ut omnis administrator, qui vel sponte, vel invitus aliena negotia in se suscepit, actus sui rationem reddere necessitate morali adstringatur, & eo nomine condemnatur, quidquid vel non, ut oportuit, gessit, vel ex his negotiis retinet. *l. 2. ff. de Negotiis gestis.* idque jure etiam Divino cautum esse probant *Menoch. de Arbitr. lib. 2. casu 209. n. 1. Roland. consil. 49. n. 1. cum citatis.* Neque à reddendis rationibus liberare potest non usus: quoniam redditionis rationem favor tantopere jura juvatur, ut etiamsi non sit in usu, quilibet tamen administrator rationem reddere compelli possit. *Guido Papæ dec. 631. in pr. §. quarto, an prætenu. & in responsi. ad quartum dub. n. 9.* quem refert, & sequitur *Munnoz de Escorbar. de Ratiocin. c. 3. n. 29.*

Dubitari hoc loco possit: an Sede vacante 16 Capitulum succedat in his, quæ sunt de emolumentis, aut honorariis dignitatis Episcopalis?

Capitulo, ex quo Sede vacante Episcopi vires supplet, & onera Episcopatus vacantis sustinet, favere videtur vulgata regula: *qui sentit onus, sentire debet commodum, & contra c. 55. de R. F. in 6.* Cujus regulæ sensus est, quod pari de jure aliquem sequi debeant commoda, sive utilitatis temporalis, sive honoris, & onera honoris, officio, vel rei, ex qua commodum sentitur, conjuncta. Et verò, ut *Paulus Jctus. in l. secundum naturam. 10. ff. Eod.* asserit: *secundum naturam est, commoda cujusque reicem sequi, quem sequuntur incommoda.*

Verum quod Capitulum in emolumentis, & honorariis Episcopi, eò defuncto, nequaquam succedat, & neque prætextu administrationis, privilegii, aut consuetudinis ea sibi appropriare possit, apertè decilum est in *d. c. quia sæpe contingit. 40. de Elect. in 6. ibi: quia sæpe contingit, quod Cathedralibus, Regularibus, ac Collegiatis Ecclesiis vacantibus, Capitula, Conventus, Collegia, & singulares earundem persona bona à Prelatis ipsarum*

dimissa, vel vacationis tempore obvencientia, quæ in utilitatem distarum Ecclesiarum expendi, vel futuris deberent successoribus reservari, occupant, inter se dividunt, surripunt, dilapidant, dissipant, & consumunt, in earum grave dispendium, & jacturam. Nos ipsorum ausus reprimere, ac ipsarum indemnitate præcavere volentes, decernimus, ut ii, qui præmissa de cætero præsumpserint, eò ipso sint, & tam diu maneat ab officio, & beneficio quibuscunque suspensi, donec plenè restituerint, quicquid de bonis perceperint supradictis: non obstantibus quibuscunque privilegiis, vel indulgentiis, aut contrariis consuetudinibus, constitutionibus, vel statutis, juramento, confirmatione Sedis Apostolica, aut alia quacunque firmitate vallatis. Et ne ulla dubitatio, vel inter bona, maximè vacante Sede obvencientia, distinguendi licentia superesset, ulterius in *Clem. statutum 7. Eod.* declaratur, dictam prohibitionem Bonifacii VIII. locum habere in omni emolumento, quod provenit ex jurisdictione, & sigillo Curie Ecclesiastica, vel secularis, aut aliàs undecunque, quod ad Prælatos (Ecclesiis non vacantibus) pertinet, consuetudine qualibet contraria non obstante: ita tamen, quod in istis & similibus rationabiles deducantur expensæ, juxta quam *Clement.* respondit S. Congregatio Cardinalium in Agrigentina 17. April. 1627. Emolumenta tempore vacationis Sedis Episcopalis provenientia ex jurisdictione, & sigillo, aut aliàs undecunque nec ad Vicarium, nec ad Capitulum spectant, sed debent futuro Successori reservari, si ad Episcopum, Ecclesia non vacante, pervenissent; ut post Aldan. refert Barb. ad Trident. sess. 25. de Reform. c. 11. n. 9.

Neque Capitulum juvat adducta *Regula 55. Jur. in 6.* utpote quæ exceptionem patitur, quando quis gerit onus, non proprio, sed alieno nomine; ut Vicarius generalis nomine Episcopi, Coadjutor nomine principa-

lis, & Capitulum nomine Ecclesiæ vacantis: præsertim quando onus ex propria institutione, aut naturâ rei alicui officio annexum est, quemadmodum Capitulo ratione obligationis, ac connexionis, quam habet ad Ecclesiam, & cum Capite Ecclesiæ, ejus bona tueri incumbit, non percepto inde emolumento. Vid. *Gloss. in d. Clem. statutum 7. de Elect.*

Coeterùm quæ hic exempli causâ de *Ca. 17* pitulo Cathedrali diximus, de jure loquendo merito extenduntur ad Capitula Ecclesiarum Regularium mortuò Prælatò, vel aliàs Sede Abbatiali vacante per textum in *c. fin. de Regularib. in 6. & in Clem. ne in agro. 1. §. si quis autem. in fin. de Statu Monach.* quandoquidem Capitulum Regulare non minùs in jurisdictionem Abbatis succedit, quàm Capitulum Cathedrale in jurisdictionem Episcopi, imò potiori jure, cum redditus & jura Abbatis nulla ratione sint distincta à redditibus & juribus Conventus, sicut tamen plures redditus & jura Episcopi à Capituli juribus sunt diversa. Hanc sententiam ex Innocentio refert & sequitur Panorm. in *c. fin. n. 8. & 9. de Statu Monach.* P. Engl. h. t. num. 16. Tambur. de jure Abbat. tom. 2. disp. 1. q. 4. num. 5.

TITULUS X.

De his, quæ fiunt à Prælati sine consensu Capituli.

SUMMARIA.

1. Quid sit consensus Capituli?
2. In quo differat à consilio?
3. Quo jure sit necessarius?
4. Sufficit consensus majoris partis.
5. In quibus negotiis opus sit consensu?
6. In quibus consilio?
7. Quo modo consensus capitularis interponatur?
8. Ob quem finem?
9. Quomodo probetur?

Quemadmodum Sede vacante nihil innovandum est, ita è diverso Sede non vacante regulariter nihil à Prælati faciendum sine Consensu Capituli.